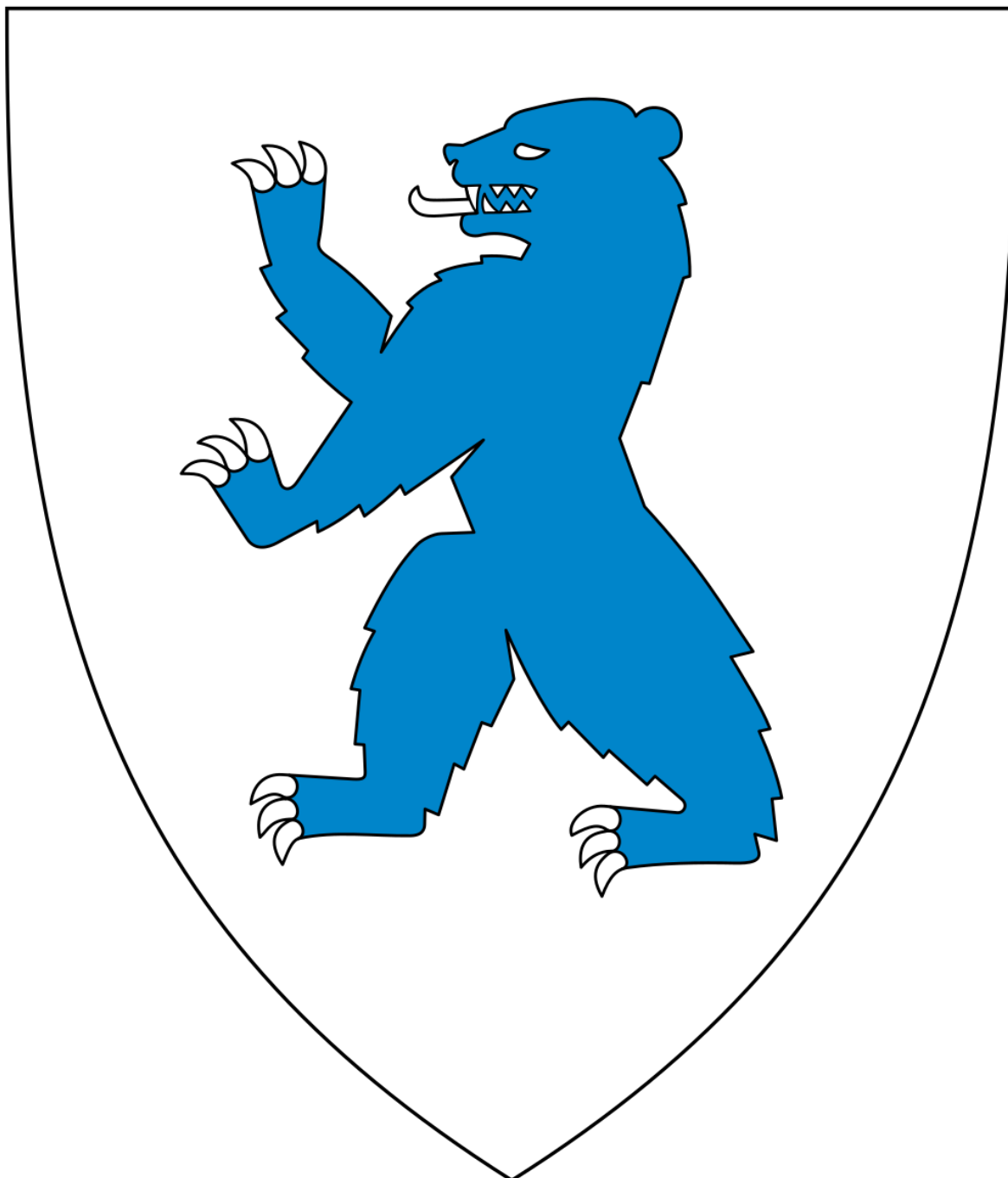

**Fylkestingsvalgprogram for Senterpartiet i
Buskerud
2023-2027**

Innhold

1. Kjære innbyggere i Buskerud - Side 3
2. Nye Buskerud - Side 4 - 5
3. Utdanning og kompetanse - Side 5 - 7
4. Samfunnsutvikling og arealforvaltning - Side 8 - 9
5. Vei, kollektiv og digital kommunikasjon - Side 9 - 12
6. Natur, klima og miljø - Side 12 - 14
7. Næringsliv - Side 14 - 16
8. Tannhelse og folkehelse - Side 16 - 17
9. Kultur, frivillighet og språk - Side 16 - 19

1 **1. Kjære innbyggere i Buskerud**

2 Buskerud er et fylke med lange historiske tradisjoner. Skogen, fjellet, vannet og jorda
3 har skapt verdier og arbeidsplasser til mennesker som har levd sine liv, bygd kultur
4 og dannet fellesskap her. Buskerud er en del av vår identitet.

5

6 Det var derfor et feilgrep å opprette Viken - et fylke som strekker seg fra
7 svenskegrensa til Hardangervidda og med 1/5 av Norges befolkning. Viken var skapt
8 for å sentralisere makt, mennesker og tjenester. Etter Senterpartiets syn skal
9 beslutninger skal tas nær folk, av folk med lokalkunnskap og lokalt engasjement. På
10 den måten finner vi løsningene som fungerer best lokalt.

11

12 Derfor bygger vi nå nye Buskerud, og vi er klare til å ta ansvar for framtida til fylket
13 vårt. For Senterpartiet er spredning av makt, ressurser og bosetning viktige
14 grunnsteiner vi vil bygge Buskerud på. Vi trenger et godt utdanningstilbud og trygge
15 fylkesveier i hele fylket og en fylkeskommune som spiller på lag med kommunene.

16

17 Gir du som velger oss i Senterpartiet tillit ved årets valg, får du kandidater med beina
18 godt planta på jorda. Vi vil jobbe for praktiske og gode løsninger for folk i hele fylket.

19

20 Godt valg!

21

22 Hilsen Buskerud Senterparti

23

24

25

26

27 (Her settes inn fellesbilde av alle deltagere på fylkesårsmøtet)

28

29

30

31

32

33 **2. Nye Buskerud**

34 Buskerud er et variert fylke. Vi skal løse utfordringene i folks liv, enten de bor i ei
35 bygd, et tettsted eller midt i byen. Dette krever tjenester nær folk.

36

37 Fylkeskommunen skal bidra til en helhetlig og god samfunnsutvikling i hele fylket.

38 Fylkeskommunen har en viktig rolle som samfunnsutvikler, og skal ha et regionalt
39 perspektiv for å sikre helhet i areal- og samfunnsplanleggingen. Det betyr at
40 fylkeskommunen skal ha et godt samarbeid med kommuner, næringsliv, frivillighet og
41 andre aktører.

42

43 Fylkeskommunens rolle som samfunnsutvikler må styrkes ved å flytte oppgaver fra
44 Statsforvalteren til fylkeskommunen - til folkevalgt kontroll. Det vil gi bedre tjenester.
45 Det bør også vurderes om fylkeskommunen kan hjelpe kommunene i å løse
46 oppgaver som i dag krever samarbeid på tvers av kommunegrenser.

47

48 I det nye fylket ønsker vi større fokus på å ta vare på det vi har, og derfor prioritere
49 vedlikehold fremfor nye investeringer. Det gir god økonomi, og er også bra for klima
50 og miljø.

51

52 **Buskerud Senterparti vil:**

- 53 • Ha Drammen som fylkeshovedstad.
- 54 • At nye fylkeskommunale arbeidsplasser desentraliseres, og på den måten
55 fordele kompetanse og muligheter for samarbeid med kommuner og
56 næringsliv i hele Buskerud. Vi vil vurdere å opprette et desentralisert
57 fylkessenter, etter modell fra Telemark.
- 58 • Støtte opprettelse av Campus Hallingdal (studiested).
- 59 • Gjøre fylkestinget mer aktuelt ved å ta opp saker som er viktige for folk og
60 samfunn i Buskerud.
- 61 • Videreutvikle trepartssamarbeidet, redusere byråkrati og sikre en god og
62 tillitsbasert ledelse i organisasjonen.
- 63 • Styrke fylkeskommunen med flere oppgaver fra statlig nivå og initiere mer
64 samarbeid med kommunene. Vi ønsker at Buskerud kan være pilot-
65 fylkeskommune for nye oppgaver.

- 66 • Sikre fullverdige lokalsykehus på Kongsberg og Ringerike og opprettholde
67 sjukestugu på Ål.
- 68 • Styrke de Distriktpsikiatriske Sentrene (DPS) for å avlaste den kommunale
69 primærhelsetjenestens psykiatriske tilbud.
- 70 • Jobbe for å fordele innbyggervekst mellom by og distrikt.
- 71 • At redusert arbeidsgiveravgift i distriktskommuner skal være et verktøy for å
72 utvikle flere arbeidsplasser utenfor byområdene, slik at presset på boligpriser
73 og trafikkproblemer reduseres.
- 74 • At Buskerud fylkeskommunes virksomhet skal være fossilfri innen 2030.
75 Kollektivtrafikken skal være fossilfri innen 2028 ved omlegging til f.eks.
76 elektrisitet, biogass, hydrogen eller biodrivstoff.
- 77 • Bruke fylkeskommunens innkjøp til å fremme et seriøst arbeidsliv og sikre
78 bruk av lokale aktører og samvirker.
- 79 • Styrke det lokale sjølstyret i Buskerud og sikre nærhet til de folkevalgte.

80

81 **3. Kunnskap og kompetanse**

82 Kunnskap og kompetanse er grunnleggende for både integrering, utjevning av
83 sosiale forskjeller og muligheter i arbeidslivet. Senterpartiet vil derfor ha en god og
84 gratis offentlig skole som ikke rangerer elevers muligheter etter geografi eller sosial
85 bakgrunn. Derfor må vi ha flere fleksible utdanningsløp og et nært samarbeid med
86 lokalt næringsliv og frivillighet. For Senterpartiet er det viktig å beholde dagens brede
87 studietilbud i hele fylket, og sikre tilbud til elever som er i fare for å droppe ut.

88 **Senterpartiet vil:**

89 **Generelt:**

- 90 • Opprettholde dagens struktur på videregående skoler, og sikre et bredt og
91 godt utdanningstilbud i hele fylket, i tråd med privat og offentlig sektors behov.
- 92 • At nærskoleprinsippet skal ligge til grunn som inntaksmodell, slik at flest mulig
93 kan bo hjemme, og at elever på 15/16 år ikke blir tvunget til å flytte på hybel.
- 94 • At elever skal garanteres skoleplass hele utdanningsløpet på den skolen
95 eleven starter på VG1, forutsatt at skolen tilbyr hele det aktuelle
96 utdanningsløpet.

- 97 • Være restriktiv til etablering av nye private skoler. Private videregående skoler
98 med ideelt formål kan være et supplement til det offentlige tilbudet.
- 99 • Styrke tilbudet for elever som trenger en alternativ og mer praktisk vei
100 gjennom opplæringsløpet. Blant annet gjennom å styrke arbeidet som gjøres
101 ved Ung Invest, og opprette flere tilbud tilsvarende skoleprosjektet i
102 Vikersundbakken andre steder i fylket.
- 103 • Styrke karriereveiledningstjenesten og karrieresentrene med fokus på lokale,
104 regionale og nasjonale kompetansebehov.
- 105 • At flere ungdomsskoleelever får mulighet til å ta fag på videregående nivå.
- 106 • Legge til rette for mer fysisk aktivitet i skolehverdagen.
- 107 • Styrke rådgivningstjenesten og bedre samarbeidet med rådgivere i
108 grunnskolen.
- 109 • Jobbe for at universiteter og høyskoler utvikler flere modulbaserte
110 utdanningsmuligheter og at institusjonene tilbyr disse desentralisert og
111 nettbasert.
- 112 • Styrke arbeidet med helsefremmende skoler i Buskerud for å sikre elever et
113 god fysisk og psykososialt skolemiljø.
- 114 • At fylkeskommunene skal ta over skolehelsetjenesten for videregående-
115 elever.
- 116 • Videreføre tilbudet med gratis skolemåltid ved de videregående skolene.
- 117 • Gi skolekantinene mulighet til å bestille varer fra lokale produsenter.
- 118 • Styrke voksenopplæringstilbudet i fylket, og at det skal tilrettelegges for
119 livslang læring gjennom flere og bedre desentraliserte og varierte
120 voksenopplæringstilbud.
- 121 • Forbedre overgangen mellom grunnskolen og videregående opplæring.
- 122 • Fortsette arbeidet med å sikre alle en trygg og inkluderende
123 avgangsmarkering (russefeiring).
- 124 • Videreutvikle og styrke *Ombud for barn og unge i Viken*.
- 125 • Øke lærertettheten på skolene våre, samt tilby flere etter- og videreutdanning.
- 126 • Sette en regel om maks 15 elever per klasse på yrkesfaglige studieprogram
127 og 30 elever per klasse på studieforbereende studieprogram.
- 128 • Sikre et utstyrløft på yrkesfag i form av økte midler til innkjøp og mer
129 samarbeid med lokale bedrifter. Elever på yrkesfag er avhengig av å ha
130 tilgang på oppdatert og tidsriktig utstyr.

- 131 • Sikre fremtiden til distriktsskolene (Numedal, Gol, Ål og Buskerud) gjennom å
- 132 utarbeide en egen strategi for disse.
- 133 • Jobbe for flere landslinjer til skoler i Buskerud, fortrinnsvis distriktene.
- 134 • Jobbe for å utvide internat-tilbudet ved Numedal videregående skole.
- 135 • Jobbe for at skoletider og busstider samsvarer best mulig for å redusere reise-
- 136 og ventetiden for elevene

137 **Yrkesfag og høyere yrkesfaglig utdanning:**

- 138 • Sikre mer praktisk undervisning og utplassering gjennom hele skoleløpet.
- 139 • Jobbe for å flytte mer av opplæringen ut i bedrift, etter modell fra Kongsberg
- 140 vgs. (VG2 Industriteknologi i Kongsberg Teknologipark), Ål vgs.
- 141 (Industriflytmodellen) og Numedal vgs. (TIF hos Uvdal Maskinfabrikk).
- 142 • Ha et godt og bredt tilbud innen Naturbruk på Buskerud vgs. VG1 Naturbruk
- 143 og VG2 Skogbruk videreføres på Kongsberg vgs. avd. Saggrenda.
- 144 • At forsøksordningen på Buskerud vgs. med 2+2 på Naturbruk fullføres og
- 145 evalueres. Buskerud Senterparti ønsker i utgangspunktet treårig løp på
- 146 naturbruk + voksenagronomutdanning, men avventer evalueringen av
- 147 forsøksordningen.
- 148 • Opprette flere YSK-tilbud (yrkes- og studiekompetanse), hvor elever over fire
- 149 år kan få både generell/spesiell studiekompetanse og fag- eller svennebrev.
- 150 • Jobbe for en styrking av utstyrsstipendet og borteboerstipendet.
- 151 • Ta inn flere lærlinger i egen virksomhet, ved å sette et mål minst 3 lærlinger
- 152 per 5000 innbygger i fylkeskommunen.
- 153 • Fortsette samarbeidet med næringslivet og det offentlige for å skape flere
- 154 læreplasser.
- 155 • Fortsette å legge til rette for elever på yrkesfag kan kombinere dette med
- 156 toppidrett.
- 157 • Arbeide for at fagskoletilbudene skal videreutvikles og at høyere yrkesfaglig
- 158 utdanning får høyere status. Fagskolen i Viken skal være landets ledende
- 159 fagskole som tilbyr et bredt og godt desentralisert tilbud.
- 160 • Øke synligheten av høyere yrkesfaglig utdanning slik at flere velger yrkesfag
- 161 og fagskole.
- 162 • Arbeide for at driftstilskuddet til Fagskolen i Viken økes for å dekke de reelle
- 163 kostnadene knyttet til drift og utvikling.

164 **4. Samfunnsutvikling og arealforvaltning**

165 Buskerud er et fylke med store befolkningsmessige forskjeller. Vi har områder som
166 opplever stor vekst, mens andre områder opplever negativ utvikling i folketallet.

167 Videre massiv vekst i urbane områder vil bidra til å legge ytterligere press på miljø,
168 natur og matjord. Det må derfor være et mål å fordele denne veksten jevnere.

169

170 Senterpartiet vil styre befolkningsveksten og næringsutviklingen slik at lokalsamfunn i
171 byer og bygder kan beholde og utvikle sitt potensiale og skape gode rammer for den
172 befolkningen som skal bo der.

173

174 For å skape gode lokalsamfunn må vi balansere mellom behovene for fortetting og
175 behovet for friareal, grønne lunger og rekreasjonsområder. Det skal være mulig å ha
176 større frihet og nærhet til friluftsområder og vann også i tettbygde områder. Veksten i
177 fremtiden må i betydelig større grad skje på lokalsamfunnets premisser.

178

179 Kommuner må ha mulighet til å ivareta sine særegenheter, samtidig som de må få til
180 gode helhetlige løsninger sammen med nabokommuner. God arealforvaltning krever
181 gjensidig innsikt og forståelse i samarbeidet med fylkeskommunen og kommunene
182 og på tvers av regionene.

183

184 **Buskerud Senterparti vil:**

- 185 • Bidra til at alle deler av fylket skal få ta del i vekst og utvikling.
- 186 • Regional plan for areal og mobilitet i Buskerud skal gi større lokal selvråderett
187 over arealdisponering, særlig knyttet til boligbygging og næringsutvikling. God
188 differensiering er nødvendig for å sikre vekst i hele fylket og innad i kommuner
189 med interne forskjeller.
- 190 • Tillate mer spredt boligbygging i områder med svakt befolkningsgrunnlag,
191 samtidig som jordvernet i ivaretas. Hele kommunen skal kunne tas i bruk.
- 192 • FNs bærekraftsmål skal ligge til grunn for all samfunnsutvikling.
- 193 • Ha et strengt jordvern. Der store samfunnsmessige behov legges til grunn for
194 omdisponering, skal jorda flyttes for å etablere minst samme areal og kvalitet
195 et annet sted i regionen.
- 196 • Sikre tilgangen til grønne lunger i byer og tettsteder.

- 197 • Videreføre arbeidet med bygdemiljøpakker for å skape attraktive lokalsamfunn
198 i distriktene.
- 199 • Sikre tilgang til næringsarealer, blant annet gjennom arbeidet med regionale
200 planer og strategisk samarbeid med kommuner, næringsliv og andre relevante
201 aktører.
- 202 • Ha transporteffektive samfunns- og kollektivløsninger i by- og
203 tettstedsområder
- 204 • Arbeide for bedre vannmiljø i vassdragene våre.
- 205 • Bekjempe utenforskap på alle måter, i alle samfunnslag.
- 206 • Sikre universell utforming og et inkluderende samfunn for personer med
207 funksjonsnedsettelse.
- 208 • At estetikk i det offentlige rom skal vektlegges mer. Kommunenes
209 handlingsrom når det kommer til estetikk og arkitektur er stort, og det må i
210 større grad kreves stedstilpasset arkitektur.
- 211 • Vil støtte etablering av og legge til rette for hybridarbeidsplasser i distriktene.
212 Hybridarbeidsplasser er lokaler hvor arbeidstakere fra flere bedrifter kan sitte
213 sammen i et kontorfellesskap utenfor arbeidsplassen.

214

215 **5. Vei, kollektivtransport og digital kommunikasjon**

216 Gode løsninger for samferdsel og kommunikasjon handler om å knytte folk sammen,
217 uansett hvor man bor i fylket. Våre løsninger skal sikre at folk kan bo, arbeide og leve
218 i hele Buskerud.

219 **Fylkesvei**

220 Fylkesveiene binder Buskerud sammen. Gode fylkesveier gjør at vi kan ha
221 arbeidsplasser over hele fylket, god trafiksikkerhet, trygge skoleveier og at varer og
222 folk kommer fram. Vi vil derfor jobbe for å ta igjen vedlikeholdsetterslepet slik at
223 Buskerud oppnår en gjennomgående god standard på veinettet.

224 **Gang- og sykkelvei**

225 Gode sammenhengende løsninger for myke trafikanter er viktig. Når vi ønsker
226 forbedret standard på fylkesveinettet, innebærer det også å flytte myke trafikanter ut
227 av veibanen og over på egne gang- og sykkelveier, særlig på sterkt trafikkerte
228 strekninger.

229 **Kollektivtransport**

230 Senterpartiet vil ha et godt og sammenhengende busstilbud i Buskerud som løser
231 folks hverdagsbehov og reduserer bilbruken. Det er derfor nødvendig å se på
232 organiseringen av kollektivtransporten i Buskerud, med den målsetting å få større
233 politisk kontroll og mindre markedsorienterte styringsprinsipper - slik at
234 kollektivtilbudet blir mer tilpasset folk i hele fylket.

235 Det er viktig for Senterpartiet å bedre kollektivtilbudet i områder med svakere
236 passasjergrunnlag, og hvor skolerutene i dag utgjør grunnstammen i tilbudet.

237 **Digital kommunikasjon**

238 Skal vi kunne bo og jobbe i hele Buskerud, er det nødvendig å tilrettelegge bedre for
239 den digitale hverdagen vi allerede står i. Vi vil derfor jobbe for videre utbygging til vi
240 har full dekning med fiberbredbånd eller tilsvarende trådløse løsninger. Vi vil være en
241 pådriver for at staten øker midlene fylkeskommunen fordeler til utbygging i
242 kommunene. Tildeling av midler skal skje effektivt og ubyråkratisk. Kriteriene for
243 tildeling skal sikre utbygging i områder det er ulønnsomt uten støtte.

244 **Nye veiprosjekter**

245 Senterpartiet ønsker å begrense antallet nye veiprosjekter i Buskerud i kommende
246 periode og heller fokusere på å ta igjen vedlikeholdsetterslepet. Vi ønsker derfor å
247 kun prioritere to nye store enkeltprosjekter utover hva som allerede ligger vedtatt i
248 Handlingsprogram for samferdsel i Viken.

249 - **Ny Svelvikvei:** Svelvikveien har i alle år vært et nedprioritert veistykke mellom
250 Buskerud og Vestfold. Som følge av regionreformen, er Svelvik nå en del av
251 Drammen kommune og Buskerud fylke. Nå er det nødvendig å knytte Svelvik
252 sammen med resten av Buskerud. Prosjektet er viktig for både
253 trafiksikkerheten og næringslivet i området.

254 - **Ny avkjøring fra RV 350 i Åmot til FV 287 mot Sigdal:** Eksisterende
255 avkjøring i Åmot er ikke tilrettelagt for dagens trafikk. For å sikre bedre
256 trafikkflyt, trafiksikkerhet og vilkår for næringslivet, er det nødvendig med ny
257 avkjøring i Åmot og ny trasè for FV 287. Prosjektet er under forutsetning at
258 Staten tar regningen for avkjøringen fra RV 350.

259 **Buskerud Senterparti vil:**

260 **Fylkesveier**

- 261 • Forsterke arbeidet med trafikk sikkerhet, slik at vi kan nå nullvisjonen for antall
- 262 trafikkdrepte.
- 263 • Ta igjen vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene. Målet er at alle veier skal ha
- 264 svart asfalt, tåle ti tonn akseltrykk og ha null telerestriksjoner.
- 265 • Bygge ny vei til Svelvik.
- 266 • Igangsette arbeid med ny avkjøring fra RV 350 mot Sigdal og ny trasè for FV
- 267 287.
- 268 • Jobbe for vinteråpen vei over Imingfjell og andre aktuelle fjelloverganger.
- 269 • Sikre økt vinterregularitet på FV50 Hol-Aurland.
- 270 • Begrense bruken av salt, der det er hensiktsmessig, men samtidig
- 271 opprettholde god trafikk sikkerhet.
- 272 • Fullføre arbeidet med ny Grettefoss bru i Flesberg.
- 273 • Legge til rette for god dekning av hurtigladestasjoner langs fylkesveiene.
- 274 • Være en pådriver og tilrettelegger for fylleinfrastuktur for hydrogen og
- 275 biogass, og el-ladere for næringstransport.
- 276 • At fylkeskommunen skal overta oppgaven som skiltmyndighet på
- 277 fylkesveiene.
- 278 • Sikre økt vinterregularitet på FV50 Hol-Aurland.

279 **Gang- og sykkelveier**

- 280 • Bygge ut mer gang- og sykkelvei og arbeide med enklere standarder slik at vi
- 281 kan få mer vei for pengene og spare arealer.
- 282 • Etablere adskilte gang- og sykkelveier ved høyt trafikkerte fylkesveier.
- 283 • Fortsette arbeidet med å sikre god trafikk sikkerhet rundt skoler.

284 **Kollektivtransport**

- 285 • Videreføre prosjektet med felles betalingsløsning for sømløse kollektivreiser i
- 286 Akershus, Buskerud, Østfold og Oslo med både buss og tog.
- 287 • Sikre at målet om fossilfri kollektivtransport i 2028 nås gjennom omlegging til
- 288 f.eks. el, hydrogen, biogass og biodrivstoff.
- 289 • Arbeide for flere rimelige pendlerparkeringer. Mangel på parkeringsplasser
- 290 skal ikke hindre folk i å bruke kollektivtransport.
- 291 • Fortsatt ha et rimelig ungdomskort og innføre et rabattert kollektivkort til
- 292 studenter opp til 30 år.

- 293 • Arbeide for universell utforming av alle stasjoner, holdeplasser og busser.
294 • Legge til rette for og prøve ut alternative kollektivtilbud som er tilpasset
295 brukerens behov i områder hvor eneste kollektivtilbud er skolebuss. For
296 eksempel bestillingstransport og organisert samkjøring.
297 • Være en pådriver for å utvikle og teste ut ny teknologi i utviklingen av
298 fremtidens transportmidler.
299 • Sørge for et godt tilbud gjennom TT-ordningen for mennesker med varig
300 funksjonsnedsettelse, og som oppfyller kriteriene for tildeling.

301 **Kommunikasjon**

- 302 • Arbeide for at høyhastighetsbredbånd og mobilt 5G-nett også blir bygd ut der
303 hvor utbygging er ulønnsomt uten støtte.

304 **Andre prosjekter**

- 305 • Arbeide for to tog i timen til Kongsberg.
306 • Sikre at alle stoppesteder mellom Drammen og Kongsberg består.
307 • Sikre persontogtrafikk på Randsfjordbanen mellom Hønefoss og Hokksund.
308 • Ruste opp RV 350 mellom Hønefoss og Hokksund og være en pådriver for
309 Ring 4-prosjektet.
310 • Jobbe for realisering av planene om Bergensbanens forkortelse gjennom
311 Fellesprosjektet Ringeriksbanen - E16 (FRE16).
312 • Støtte snarlig oppstart av E16 Eggemoen - Nymoen.
313 • Få på plass ny Holmenbru i Drammen, fullfinansiert av staten.
314 • Finne løsninger for å få gjennomgangstrafikken ut av Drammen.
315 • Få på plass nytt tunnelløp i Oslofjorden og være en pådriver for å gjennomføre
316 ny firefeltsvei fra E134 Dagslett i Asker til E18 i Lier (Viker-alternativet
317 velges).
318 • Følge opp arbeidet med Vegpakke Hallingdal for å bedre trafiksikkerheten
319 mellom Ørgenvika og Gol.
320 • Jobbe for å sikre høy standard og god vinterregularitet på RV7 og RV52.
321 • Arbeide for å sikre å Buskerudbyen byvekstavtale - uten brukerfinansiering.
322 • Arbeide for ferdigstilling av ny tømmerterminal i Drammensregionen innen
323 2028.

324

325

326 **6. Natur, klima og miljø**

327 For Senterpartiet handler forvaltning av naturens ressurser om bærekraftig bruk
328 fremfor vern, men ikke overforbruk. Alle som lever i dag og i framtiden skal kunne
329 nyte godt av jordens ressurser. At naturen er i god stand, legger grunnlaget for
330 matproduksjon, rekreasjon, turisme og uttak av ressurser. Samtidig som mange arter
331 og naturtyper har både en reell og potensiell nytteverdi for mennesker, har også
332 naturen en egenverdi. For å ta vare på disse verdiene må naturen forvaltes klokt, slik
333 at det biologiske mangfoldet ivaretas.

334

335 Buskerud er et fylke med mye natur. Vannet, fjellet, skogen og jorda har skapt
336 arbeidsplasser og muligheter i våre områder siden de første menneskene bosatte
337 seg her. Samtidig er naturen i fylket vårt under stadig større press. Derfor vil
338 Senterpartiet i årene som kommer sette strengere krav til nedbygging av natur,
339 særlig matjord. Dette er særlig viktig i bynære strøk der det er mest utbyggingspress.
340 Utvikling av arealer skal være politisk styrt og ikke styrt av utbyggere.

341

342 Senterpartiet vil redusere klimagassutslippene i Buskerud, både i egen virksomhet og
343 i samfunnet ellers, slik at vi når klimamålene. Det betyr at fylkeskommunen må
344 omstille egen virksomhet fra fossilt til fornybart, samt være en pådriver for det samme
345 i resten av Buskerud-samfunnet. Dagens samlede ressursbruk er heller ikke
346 bærekraftig og må reduseres kraftig

347

348 **Buskerud Senterparti vil:**

- 349
- 350 • At Buskerud fylkeskommunes virksomhet skal være fossilfri innen 2030.
351 Kollektivtrafikken skal være fossilfri innen 2028 ved omlegging til f.eks. el,
352 hydrogen, biogass eller biodrivstoff.
  - 353 • Stille høye krav til klima og miljø i innkjøp fylkeskommunen gjør.
  - 354 • Legge til rette for økt sirkularitet i egne bygg, gjennom gjenbruk av materialer
355 og rehabilitering.
  - 356 • Bruke tre som byggemateriale i nye fylkeskommunale bygg.
  - 357 • At Buskerud skal være et foregangsfylke i å legge til rette for og være en
358 bruker av sirkulærøkonomi. Blant annet vil vi at det skal utarbeides en strategi
for hvordan fylkeskommunen og kommunene kan redusere avfall kraftig i

- 359 årene som kommer, og bidra til at innbyggere og næringsliv kan gjøre det
360 samme.
- 361 • Videreføre arbeidet med klimaregnskap, utviklet i Viken, og videreutvikle arbeidet
362 på indirekte utslipp.
  - 363 • Fortsette satsingen på de regionale klimanettverkene og Klima Viken.
  - 364 • Ta rollen som vannregionmyndighet på alvor, og sørge for godt samarbeid
365 både mellom vannområdene og andre fylkeskommuner i egen region, men
366 også med andre vannregioner for å gjøre vannforvaltningen best mulig.
  - 367 • Samordne og øke innsatsen for å bedre miljøstanden i Oslofjorden.
  - 368 • Stimulere til mer naturbasert næringsutvikling i Buskerud.
  - 369 • Ha en aktiv rovdyrforvaltning gjennom rovdyrnemnda. Beitedyr skal prioriteres
370 fremfor rovdyr, som et ledd i arbeidet med å bevare det biologiske mangfoldet
  - 371 • At fylkeskommunen skal overta forvaltningsansvar for rovvilt, herunder
372 fellingsløyver, kvote- og lisensjakt og skadefelling, innenfor
373 Naturmangfoldlovens rammer.
  - 374 • Sikre bedre levekår for villreinen i Buskerud i samarbeid med omkringliggende
375 fylker. Det kreves bedre samarbeid mellom lokale og statlige instanser, og at
376 lokalkunnskap og erfaring vektlegges. Som en nasjonal ansvarsart der Norge
377 har internasjonale forpliktelser, må staten bistå med økonomiske ressurser i
378 bekjempelse av CWD-smitte på villrein.

379

380 **7. Næringsliv**

381 Det må legges til rette for å kunne drive nyskaping i og utvikling av næringslivet
382 både i distriktene og i mer befolkningsrike områder i Buskerud. Buskerud Senterparti
383 mener fylkeskommunen må få en viktigere og styrket rolle som støttespiller og
384 katalysator for næringsutvikling og få de virkemidlene som må til for å ta en slik rolle.

385

386 Øremerkede midler til distriktsutvikling må tilbakeføres til fylkeskommunen for å
387 kunne bidra til styrking av næringslivet, særlig i distriktene og fjellområdene. Her er
388 det en annen struktur og andre utfordringer enn i byene, og det er mindre tilgang på
389 kapital, innovasjonsmiljøer og bedrifter innenfor nye bransjer. I tillegg til økonomi, bør
390 kompetanse og nettverk være verdifulle bidrag fra fylkeskommunen.

391

392 Reiselivet skaper mange arbeidsplasser og tilgjengeliggjør attraksjoner og aktiviteter
393 for tilreisende over hele Buskerud. For å sikre positive ringvirkninger for
394 lokalsamfunnene og hindre negative konsekvenser som overdreven nedbygging av
395 areal og høy menneskelig aktivitet i sårbare områder, bør utviklingen av
396 turistområder følge prinsippene for et bærekraftig reiseliv. Det vil kunne bidra til
397 trygge opplevelser av høy kvalitet som minimerer forurensning og styrker
398 lokalsamfunnene ved å utvikle lokal kulturarv, ivareta kulturlandskap og benytte lokalt
399 produserte varer og tjenester.

400

401 Landbruket spiller en viktig rolle i å styrke selvforsyningen av mat, bidra til vekst
402 innenfor grønne næringer og for å skape et helt nødvendig, klimasmart
403 lavutslippssamfunn.

404

405 **DISSENS // Komiteens mindretall v/Sigrid Simensen Ilsøy ønsker at dette**
406 **avsnittet vedtas:**

407

408 **Finansiering av fellesgoder som stier, løyper og skilting er en utfordring, og det bør**
409 **derfor gis mulighet for å innføre såkalt Kurtax, en turistskatt, i de kommuner som**
410 **ønsker det.**

411

412 **Buskerud Senterparti vil:**

- 413 • At fylkeskommunen skal få en styrket rolle som næringsutvikler for å kunne
414 bidra med økonomi, kompetanse og nettverk til å utvikle eksisterende og nytt
415 næringsliv.
- 416 • Legge til rette for at flere statlige og fylkeskommunale arbeidsplasser blir
417 tilgjengelige i hele fylket.
- 418 • Øke verdiskaping innenfor reiselivet i tråd med prinsippene for bærekraftig
419 reiseliv.
- 420 • At fylkeskommunen skal være en god støttespiller for de store industri- og
421 teknologibedriftene i Buskerud som skaper viktige arbeidsplasser i hele fylket.
422 Den høyteknologiske industrien på Kongsberg har underleverandører fra hele
423 Buskerud som gir verdiskaping for hele fylket.
- 424 • At fylkeskommunen som offentlig anskaffer bidrar til økt bruk av tre i
425 byggeprosjekt, og høyere andel lokalproduserte varer og lokale tjenester.

- 426 • Synliggjøre og videreutvikle Grønt Fagsenter Buskerud som en viktig
427 bidragsyter til et sterkt fagmiljø innen landbruk og grønne næringer.
- 428 • Sikre Fjellnettverket gode rammevilkår for å kunne styrke arbeidet for
429 næringsgrunnlaget og bosetting i fjellbygdene.
- 430 • Tilrettelegge for gode og attraktive næringsarealer i hele fylket.
- 431 • Skape gode arenaer for samarbeid og utvikling mellom næringsliv og
432 forsknings- og utdanningsmiljøer.
- 433 • Bruke fylkeskommunens innkjøp til å fremme et seriøst arbeidsliv, ved å
434 videreutvikle Viken-modellen, og sikre bruk av lokale aktører samvirker og
435 lokale aktører.
- 436 • Tilrettelegge for bedriftsintern opplæring.
- 437 • Bygge videre på landbruksstrategien og arbeidet med klimasmart landbruk,
438 jordhelse-prosjektet og 4 promille-initiativet (øke karbonlagring i jord med 4
439 promille årlig).
- 440 • Buskerud Fylkeskommune skal jobbe for å øke selvforsyningsgraden av mat i
441 regionen.

442

443 **DISSENS // Komiteens mindretall v/Sigrid Simensen Ilsøy ønsker at dette**
444 **punktet vedtas:**

- 445 • Jobbe for at kommuner som ønsker det skal kunne innføre turistskatt.

446

447 **8. Tannhelse og folkehelse**

448 Skal folk kunne leve gode liv med høy livskvalitet, er det viktig med et godt og nært
449 helsetilbud. Sammen med kommunene skal fylkeskommunen jobbe for å fremme
450 trivsel, medvirkning, redusere sosiale forskjeller og forebygge skade og sykdom.

451

452 Fylkeskommunen er ansvarlig for å sikre et godt offentlig tannhelsetilbud til
453 innbyggerne. I Buskerud har vi kommuner med store avstander. Derfor er det viktig å
454 ha et godt og nært tannhelsetilbud i hver kommune.

455

456 Barn og unge som er i faresonen for å utvikle psykiske plager og sykdommer, må
457 fanges opp. Vår ambisjon er at fylkeskommunen skal få ansvar for deler av det
458 helsetilbudet som i dag omfattes av spesialisthelsetjenesten, og i de regionale
459 helseforetakene. Dette skal omfatte somatikk, psykiatri- og rusrelatert sykdom.

460

461 Fylkeskommunen spiller en viktig rolle i folkehelsearbeidet, både som ansvarlig innen
462 videregående opplæring og sine ansvarsområder i folkehelseloven, men også som
463 pådriver og koordinator ut mot frivillige og andre samfunnsaktører. Det må jobbes
464 målrettet og forebyggende for å fange opp de som trenger hjelp eller havner
465 utenfor.

466 **Buskerud Senterparti vil:**

- 467 • Ha en desentralisert tannklinikstruktur i Buskerud. Alle kommuner skal ha et
468 lokalt tannhelsetilbud.
- 469 • Videreføre tannlegevaktordningene, for å sikre innbyggere et trygt tilbud i
470 helger og i høytider.
- 471 • Jobbe for å øke rekrutteringen av tannhelsepersonell.
- 472 • Fremme tiltak gjennom folkehelsearbeidet for å utjevne sosiale ulikheter.
- 473 • Sikre at lekeplasser og aktivitetsplasser for barn og unge har universell
474 utforming.
- 475 • Gi frivillige og ideelle organisasjoner mulighet til å ha en mer aktiv rolle i
476 folkehelsearbeidet.
- 477 • Jobbe aktivt med folkehelse og hindre utenforskap gjennom målrettet arbeid,
478 blant annet i den videregående skolen.
- 479 • Sikre et godt psykososialt læringsmiljø ved våre utdanningsinstitusjoner.
- 480 • Sikre et godt psykososialt arbeidsmiljø blant de ansatte i fylkeskommunen.

481 **9. Kultur, frivillighet og språk**

482 Senterpartiet ønsker desentraliserte kulturtilbud over hele fylket. Lokalkulturen er
483 grunnmuren som all kultur bygger på, og bredden som det profesjonelle kan
484 rekruttere og utvikle seg fra. Aktiviteten og samarbeidet i lokalsamfunnene skaper
485 både samhold og livsglede. Produksjoner, arrangement og opplevelser som styrker
486 lokal identitet og stolthet knytter folk sammen.

487

488 Den profesjonelle kulturformidlingen må gis gode arbeidsvilkår for å fremme kvalitet
489 og tilbud som kommer hele fylket til gode. Museene i fylket er viktig for å formidle vår
490 felles historie og kulturarv.

491

492 Folkemusikken er en del av vår immaterielle kulturarv. I Buskerud har vi en uvanlig
493 rik og variert folkemusikk- og dansetradisjon. Fylkeskommunen må støtte opp om
494 arbeidet som gjøres lokalt for å ivareta disse tradisjonene og for å spre kunnskap om
495 dette, spesielt til ungdom.

496

497 Frivillig engasjement har stor egenverdi fordi det bidrar til å fylle den enkelte
498 deltakers liv med aktivitet og mening. Frivillig sektor er også en uunnværlig del av
499 fellesskapet og bidrar til at mange viktige oppgaver i samfunnet blir løst.

500

501 Språk er en vesentlig del av den immaterielle kulturarven og kulturen. Det språklige
502 mangfoldet i fylket, både nynorsk, bokmål, samisk og dialekter, må få gode bruks- og
503 utviklingsmuligheter.

504

505 **Buskerud Senterparti vil:**

- 506 • Sikre museene økonomiske rammer som muliggjør vedlikehold av
507 bygningsmassen og videreutvikle utstillinger, formidling og utviklingstiltak.
508 Herunder også Folkemusikksenteret i Buskerud, i Sigdal.
- 509 • Sikre barn, unge og eldre tilgang på gode kulturopplevelser, blant annet
510 gjennom *Den kulturelle skolesekken*, *Den kulturelle spaserstokken* og *Bizzy-*
511 *appen*.
- 512 • Gjennomgå kriteriene og rutinene for tildeling av støtte til kommunene til *Den*
513 *kulturelle spaserstokken*, slik at ordningen oppleves enkel og ubyråkratisk for
514 søkere.
- 515 • Opprette et fylkeskommunalt aktivitetsfond som frivillige, lag og foreninger i
516 distriktene kan søke på for å få støtte til sine arrangement og aktiviteter, særlig
517 rettet mot ungdom.
- 518 • Styrke Buskerud Teater og Brageteateret som Regionteater.
- 519 • Jobbe for å desentralisere mer av statlige kulturmidler til fylkene.
- 520 • Redusere kravene til rapportering og vise organisasjonene mer tillit i
521 forvaltningen av tilskudd.
- 522 • Videreutvikle og styrke fylkesbibliotekets regionale rolle som utvikler av
523 bibliotekfaglige nettverk, tjenester og kompetanse, og forsterke det tette
524 samspillet med folkebibliotekene.

- 525 • At Buskerud skal fortsette å støtte kultur- og idrettsarrangementer.
- 526 • At fylkeskommunale bygg fortsatt skal være tilgjengelige for frivillige, lag,
527 politiske partier og foreninger utenom skole- og arbeidstid.
- 528 • At fylkeskommunen skal være en pådriver for at små, mellomstore og store
529 nasjonale og internasjonale idrettsarrangementer kan arrangeres i Buskerud.
- 530 • Jobbe for mangfold og inkludering, og bekjempe utenforskap på alle måter, i
531 alle samfunnslag.
- 532 • Ha et godt samarbeid med idretten i Buskerud.
- 533 • At Buskerud fylkeskommune skal benytte både bokmål og nynorsk i sin
534 virksomhet.
- 535 • At Buskerud fylkeskommune skal utarbeide en språkbruksplan som tar vare
536 på de språklige rettene til innbyggerne, og som gjennomfører en politikk for å
537 sikre gode bruksvilkår for både bokmål og nynorsk.